

BENE ZOLTÁN
...elmaradt...

„Olyan egyedül kezdem a dalt...
Futnak a réten az álmaim!

...
Pazar ez a színpompás halál!”
Kinopuskin

Azt képzeltem hazafelé a buszon, hogy egy rockzenekar tagja vagyok, egyenesen basszusgitáros, és nyomom a színpadon a többiekkel a kőkemény, hajrázós hardrockot, és közben percek teltek el, míg rádöbbenem, hogy nem csak képzelem mindezt, mert én tényleg, én valóban, én minden kétséget kizáróan egy rockzenekar tagja voltam valaha, elvégre tagadhatatlanul a Csipa nevű formációnak voltam alapító alaptagja, bár inkább punk jellegű zenét *csináltunk*, és basszusgitározni persze nem tudtam, ma se tudok, ahogy a többiek se játszottak a hangszerükön *valami fényesen*, ezért is lettünk punkzenekar, nem az ideológia miatt, hiszen ma már tudom, hogy a punk eredetileg baloldali és lehetőleg anarchista mozgalom, mint a legtöbb, bár nem minden forradalom, mi viszont akkortájt épp baloldalon éltünk, magától értetődő hát, hogy a jobbra vágytunk, fogalmunk sem volt, hogy egyszer majd világossá válik előttünk: nem az oldal teszi, akkoriban azonban nem bírtunk valódi ideológiával, mert ami a leginkább hasonlított ahhoz a számomra hasonlíthatatlan fogalomhoz, amelyet az ideológia szóval szokás jelölni, az mindössze annyi volt, mikor megalakultunk, hogy koncertezni kéne, meg csajozni is jó lenne, ne csak magunknak fényezzük a bohócot, fényezze más is nekünk, lehetőleg valami nőnemű lény, sőt kizárólag, és nem volna baj az sem, ha fiatal lenne és egy fokkal szebb, mint mi vagyunk, ami nem nehéz, de én úgy igazából ezt sem akartam, mert hinni próbáltam a szerelemben, ami nem illik egy punkzenészhez, én mégis így voltam vele, és részegen néha elszipogtam a szívem fájdalmát Múmájernak vagy Bertinek, és ők bevallották, hogy hasonlóképpen éreznek, de azért Múmájer mindig megjegyezte, hogy azért a pina se kutya, pedig legfeljebb magazinokban meg filmekben látott olyat, s én magam elé motyogva azt feleltem erre, hogy én leginkább mégiscsak koncertezni szeretnék, viszont koncertünk három volt mindösszesen egész pályafutásunk alatt, az első kinn egy KISZ-telepen, afféle amatőr fesztiválon, középiskolás bandák garmadája között kaptunk lehetőséget egy Tetű néven közismert KISZ-kolbásznak köszönhetően, már omladozott a régi rendszer, azt hittük, mi is bontjuk éppen, és én a koncert elején a dobosunk, Múmájer kezére valahogy rácsaptam az öltözőajtót nagy igyekezetemben, amivel a rekesz sört és a rekesz tetején guringáló üveg vodkákat ép-

ségben próbáltam bevinni a helyiségbe, Múmájer keze, jól emlékszem, a kétszeresére dagadt, és alig bírta tartani a dobverőt, sörrrel és vodkával azonban gyógyíthatóan, mindenesetre tünetmentesíthetőnek bizonyult, úgyhogy végül dülöngélve felérkeztünk a színpadra, ahonnan éppen letántorgott három tépett inges, halásznadrágos, hosszúszerű pamutzoknis, csatos cipős srác, az örökös roadunk, a Srófós megigazította a mikrofonokat: lássa mindenki, főleg a közönség soraiban meghúzódó facér csajok, hogy hozzánk tartozik, aztán a húrok közé csaptunk, és mindenki élvezte, bár egy számot, akár a jazz-zenészek, soha nem játszottunk el ugyanúgy, csakhogy mi nem a virtuozitásunkból kifolyólag, pusztán azért, mert nem voltunk rá képesek, de ezt, úgy hittük, csakhogy tévedtünk ebben is, szóval ezt szerintünk senki nem tudhatta rajtunk kívül, mert sosem ismételtünk *nótát* egy koncerten belül, annál inkább dübörögtünk és reszeltünk, és az ittas közönség üvöltözött, és élvezte a hangzavart, és velünk ordított néhány anarchista-színezetű sort a dalszövegeinkből, mert igazság szerint azért mégis akadt a tarsolyunkban kevéske ideológia a már említetten túl is, és ez az anarchia volt, amiről azonban egészen tiszta és világos elképzeléssel nem rendelkezünk, csak annyit tapasztaltunk, hogy korlátok közé szorítanak bennünket, nevezetesen a hatalom teszi ezt velünk, nem a hazánk, amelyhez idegszálaival köt a szél, a korlátokat és a korlátokat fenntartó hatalmat azonban egyszer majd össze kell törnünk, pozdorjává kell zúznunk, mert tűzre való ez az idő, és pocskókol minket az ország, és a színpadra lépve tombolt bennünk a kitörésre vágyó, alig fékezhető lendülettel bíró agresszió, holott egyébiránt csendes gyerekek voltunk, magunk közt hóbörögtünk csupán, és pusztán egymásnak fikáztuk a rendszert, ami megnyomorít és aminek ideje volna véget vetni, és csak ritkán szóltunk be másoknak, kerültük a hiriget, csak részegen köptünk a rendőrök lába elé, józanon soha, és többre nem emlékszem, mert elmúlt már minden nyugalmam, hanem a második koncertünk másfél szám után félbeszakadt, és megverték bennünket, akár a lovat, mert valami kötekedő, brutális barom lefejelt egy fickót a budi-ban, amitől elszabadult a pokol, ütött-vágott mindenki mindenkit, akit ért és ahol érte, míg a biztonsági emberek ki nem hajigálták az egész galériát a hóba, a harmadik koncertet pedig a zsaruk szakították félbe, mert éppen megbukott a rendszer, vagy valami hasonló, mivel ebben a minden-országban még minden lehet, és még örülnék is neki, ha nem látnám, hogy végül mi lett, de amikor az iskolapadban, a próbateremben, vagyis a Hangos nagyapjának garázsában, vagy az ágyamban azt képzeltem, hogy egyszer majd komoly helyeken, valódi arénákban koncertezik a Csipa, akkor csak az egy emberként háját rázó közönséget láttam behunyt szemmel, és boldog voltam, mert azt

hittem, így érezhette magát Johnny Rotten is, és nem tudhattam, hogy hányszor állnak még össze pénzt keresni késsőbb, hogy rászarjanak a saját fejükre meg a miénkre, de most, a buszon hazafelé, már ezzel is tisztában vagyok, ahogy azt is tudom, mitől nem lett soha igazi koncertünk, amilyenről annyit álmodoztam, hát attól nem, basszuk meg, hogy mi soha, egyetlen pillanatig nem kifejezni akartunk, hanem befejezni, vagyis arra vágytunk, hogy utána majd, koncert után és kicsit már alatta is, a lényeg, hogy félistenek leszünk, autogram, csajok, pénz, piafolyamok, de minden szaralakságunk ellenére túl tiszták voltunk ahhoz, hogy befejezzük, ezért hagytuk abba, és leérettségiztünk, mert az osztályfőnök oltári rendes volt, eltusolta a piálásokat a gimnázium emeleti végében, ahová csaknem olyan sűrűn jártunk, mint a folyvást kifigurázott Vécéhuszár, aki minden szünetben megkönnyeztette a gilisztáját, és igazolta az osztályfőnökünk az igazolatlan óráink tömegét is, és megbocsátotta a karikás szemeket, a bűdös szájakat, a tanórák csendjébe belerecsogó rekedtes fingokat, zengzetes bőfögéseket, így aztán érettségi után, valami különös, érthetetlen és értelmetlen, véletlen szerencse folytán egyetemekre meg főiskolákra kerültünk, amelyeket néhány detoxikálás, az egyetemi klubok környezetében és mellékhelyiségeiben esedékes gyakori rókázás, olykor-olykor egy-egy kósza numera, reggelente öt-hat feketekávé, időnként ránk telepedő halálvágy, sekély és mély érzelmi válságok, valamint a megengedhető legtöbb úv mellett el is végeztünk nagy nehezen, többnyire hosszabb idő alatt, mint az átlag, és Múmájer mérnök lett, és Boszniában a háború után hidakat épített újjá, míg aknára nem lépett, és most kinn él egy tanyán a múltábal, szóltanul, és konokul libát tenyészt a májáért, és Berti, a gitáros elment tanítani egy kereskedelmi szakközépbe, csupa lányokat, és nap mint nap annyira felizgatja az a sok miniszoknya alól kivillanó csupahús comb, hogy gyártott öt esztendő alatt négy gyereket a lófogú nejének, akivel misére jár, és szidja neki az összes rendszereket meg a mai fiatalságot, miközben kiszárad a szája, ha kihív felelni valami nagycsöcsű, pírshingés tizenhétévest, és Hangos, a másik gitáros kertészmérnöki diplomával játékkerem-tulajdonossá küzdötte le magát, és minden héten más luvnyát pakol teli, egyetlen szempont szerint válogat: húsz alatt legyen mindegyik életkor és IQ tekintetében egyaránt, és Pityke, az énekes, miután otthagya a nazarénusokat, aztán Jehova Tanúit, majd a Hit Gyülekezetét, végül a krisnásokat, most éppen Londonban keresi önmagát, s közben trógerol lassan inflálódo angol fontért egy futárcégnek, miközben az anyja minden nap bög a falon bekeretezve csüngő *ritae* minősítésű doktorátusa előtt, és Rómeó, a harmadik gitáros, fogalmam sincs, merre van és mit művel, mióta művészettörténet szakon államvizsgát tett, én meg ezen a bu-

szon zötyögök hazafelé, és ahogyan a többiek, úgy én is elfelejtettem már réges-régen gondolkodni, *alkotó módon* elmélkedni, ahogyan régi éjszakákon a kocsmák teraszán, mikor bőszen tagadtuk, hogy a világ megváltása a cél, mégis azon serénykedtünk meddön és haragosan, de befejezetlen történet a vége, elfelejtett ígéretek éve, és ha tudtam valaha is egyáltalán, mára elfelejtettem akarni, és fogalmam sincs, ki a hibásabb abban, hogy elfuserált kriplik lettünk, és már rég nem vagyunk forradalmárok, s mikor azok voltunk is, nevetségesek és szánalmasak voltunk, én már nem tudom, ki a hibásabb, a kor vagy mi magunk, habár hajlok az utóbbi megoldásra, és már tudom, hogy mi nem vagyunk se kis, se nagy generáció, de még csak jelző nélküli generáció sem, mert ahányan, annyifelé, annyiféleképpen és kímélet nélkül, mert a törvényeink farkastörvények, miután láttuk, ahogy semmivé válnak értékeknek mondott eszmék, és semmi-eszmék és minden-eszmék és ordas-eszmék és bárány-eszmék egyszerre, egy súllyal lépnek a helyükbe, és az igazság képlékennyé lesz és lecsordul a borospohár falán, és mindeközben a legbosszantóbb, a leginkább elkeserítő, hogy amit egyedül tudok, tudunk még hébe-korba, hát az nem több és nem kevesebb, mint a múlton merengeni, az elszalasztott lehetőségek fölöött mélézni, az egykor bennünk feszülő titokzatos, mármár zavarba ejtő lendületről ábrándozni, az elmaradt beteljesüléseken zokogni, az elmaradt koncerteken keseregni, például most is, ezen a buszon, amelyiknek pont bámulok ki az ablakán, s látom, ahogy futnak a réten az álmaim, és most is azon jár az eszem, hogy milyen jó lett volna egyszer azért egy olyan vérbeli, nagyszabású koncert, cikázó fényekkel, gitártöréssel, velünk éneklő több ezres tömeggel, zenevégi összeölelkezéssel, és már nem érdekel, hogy mindjárt elém lép az ellenőr és a bérletemet kéri, és ezúttal el se fogom küldeni a jó édes anyjába, mert nosztalgikus hangulatomban rám telepedett a melankólia, s ettől megbocsátó és szelíd lettem, akár egy barlanglakó remete, nem fogom hát szidalmazni, és nem hívom fel a figyelmét arra, hogy rendes ember ilyen munkára nem kapható, hanem flegmán odaadom majd neki a flepnimet, írja bele az adataimat a feljelentőtömbjébe, jegyezze csak fel, ha ettől ő boldogabb, három hónapja van immáron annak, hogy nem veszek én bérletet, kenje a hajára, de ahogy a szemébe nézek, látom, hogy ismerem, és ő is int a fejével alig észrevehetően, ezzel jelzi, hogy rendben, haver, ne fossál, és megy tovább, kéri a jegyeket, bérleteket, nyújtja egyik spiné, mutatja másik spiné, takonypóc kölyök dörgöli az orra alá, egy seggriszáló ribancnak nincs, de röhögve fizeti ki húszezrezzel a bírságot, az ellenőr, miközben leszámolja a műkörmös karvalymarokba a visszajárót, visszapillant rám, s én intenék, de csak magamban morgom, szivasz, Rómeó, bazmeg, ide jutottunk.